Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2024-0959

(mr. M.E.J. Bracco Gartner, voorzitter en mr. K. van Oort, secretaris)

Datum uitspraak	4 november 2024
Klacht van	Mevrouw [naam 1] en de heer [naam 2], verder te noemen consument 1 en consument 2. Gezamenlijk ook wel genoemd de consumenten
Tegen	ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering gedeeltelijk toegewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Samenvatting

Variabele rente. De consumenten stellen zich op het standpunt dat de bank bij het berekenen van de (te veel) betaalde rente uitgaat van onjuiste rentepercentages en een rentestop, terwijl de consumenten over de gehele looptijd van de kredieten rente hebben betaald. Naar het oordeel van de commissie is – voor zover de bank van onjuiste gegevens uitgaat – niet gebleken dat dit ertoe leidt dat de consumenten te veel rente hebben betaald. Met betrekking tot één van de kredieten volgt uit de berekening van de bank dat de consumenten te veel rente hebben betaald. De bank dient dit bedrag aan de consumenten terug te betalen. De vorderingen worden voor het overige afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consumenten; 2) de aanvullende stukken van de consumenten; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consumenten en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consumenten en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consumenten hebben verschillende doorlopende kredieten afgesloten bij de bank. Op naam van consument 1 waren een flexibel krediet met nummer [nummer 1] (hierna: krediet 1) en een PrivéLimiet Plus met nummer [nummer 2] (hierna: krediet 2) afgesloten.

2.2 Op naam van de consumenten gezamenlijk was een Flexibel krediet met nummer [nummer 3] afgesloten (hierna: krediet 3).

2.3 Op naam van consument 2 was een Privélimiet Plus met nummer [nummer 4] afgesloten (hierna: krediet 4).

2.4 Krediet 2 is in 2010 volledig afgelost, waarna deze is beëindigd.

2.5 In december 2012 is ten aanzien van de consumenten de Wettelijke schuldsanering (Wsnp) uitgesproken. De bank heeft op 24 mei 2012 haar vorderingen met betrekking tot kredieten 1, 3 en 4 ingediend bij de bewindvoerder van de consumenten. Met betrekking tot krediet 1 is een vordering van € 17.314,97 ingediend, met betrekking tot krediet 3 een vordering van € 51.425,95 en met betrekking tot krediet 4 een vordering van € 6.969,76.

2.6 Eind 2015 is de Wsnp met een schone lei beëindigd. Daarbij is aan de bank met betrekking tot krediet 1 een bedrag van € 5.548,87 uitgekeerd, met betrekking tot krediet 3 een bedrag van € 16.480,31 en met betrekking tot krediet 4 een bedrag van € 2.233,58. De overige bedragen zijn door de bank afgeboekt.

2.7 In navolging van de einduitspraak van de Commissie van Beroep van Kifid met nummer 2019-005b heeft de bank voor haar klanten, die gelet op die uitspraak te veel rente voor hun doorlopend krediet hebben betaald, een compensatieregeling in het leven geroepen.[1] De consumenten hebben zich bij de bank gemeld, omdat zij van mening zijn dat ze te veel rente hebben betaald.

2.8 De bank heeft de consumenten geïnformeerd dat zij met betrekking tot kredieten 1, 3 en 4 niet in aanmerking komen voor compensatie, omdat er niet te veel rente is betaald. Met betrekking tot krediet 2 is een bedrag van € 37,23 te veel betaald. De bank keert dit bedrag echter niet aan de consumenten uit, omdat zij een minimumbedrag van € 50,- hanteert.

De klacht en vordering

2.9 De consumenten vorderen betaling van een bedrag van € 3.500,-.

2.10 De consumenten leggen hieraan het volgende ten grondslag. De bank heeft onjuiste rentepercentages gebruikt bij het opstellen van de berekeningen, waardoor deze onjuist zijn. De bank gaat er daarbij ook ten onrechte vanuit dat er sprake is geweest van rentestops. De consumenten hebben over de gehele looptijd van de kredieten rente betaald. De bank dient dan ook een herberekening te maken op basis van de juiste gegevens.

[1] Te vinden in het uitsprakenregister op www.kifid.nl.

Het verweer

2.11 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consumenten. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 De vraag die voorligt is of de consumenten recht hebben op terugbetaling van te veel betaalde rente. Naar het oordeel van de commissie is met betrekking tot de kredieten 1, 3 en 4 niet gebleken dat de consumenten te veel rente hebben betaald. Met betrekking tot krediet 2 dient de bank het te veel betaalde bedrag van € 37,23 aan de consumenten terug te betalen.

Juridisch kader

3.2 De Commissie van Beroep van Kifid heeft in eerdere uitspraken geoordeeld dat consumenten er onder bepaalde omstandigheden op mochten vertrouwen dat de variabele rente van het doorlopend krediet de relevante marktrente zou volgen. De Commissie van Beroep van Kifid heeft gezocht naar een maatstaf om na te gaan of dat is gebeurd. Na onderzoek door deskundigen is geen betere maatstaf naar voren gekomen dan de DNB/CBS-referentierente, die voor de periode vanaf 1998 is vastgesteld.[2] Voor de berekening is het van belang de zogenaamde delta vast te stellen. Deze wordt vastgesteld op het moment van het sluiten van het krediet en is het verschil tussen de door partijen overeengekomen kredietrente bij aanvang en het gemiddelde rentetarief voor een vergelijkbaar product op dat moment in de markt (de referentierente). De bank moet gedurende de looptijd van het krediet de marktbeweging volgen met inachtneming van de delta (het verschil bij aanvang). Als de bank hiervan ten nadele van de consumenten is afgeweken moet zij het te veel betaalde aan de consumenten terugbetalen. Als de consumenten door het rentebeleid van de bank enerzijds te veel aan rente hebben betaald, omdat de rente op het doorlopend krediet niet steeds voldoende met de relevante marktrente heeft meebewogen, maar zij anderzijds minder hebben betaald, bijvoorbeeld omdat de rente in bepaalde periodes lager is geweest dan bij het meebewegen met de marktrente het geval zou zijn geweest, hoeft de bank alleen terug te betalen wat de consumenten per saldo te veel hebben betaald.[3]

3.3 De commissie merkt daarbij op dat de bewijslast van de stelling dat de consumenten daadwerkelijk (te veel) rente hebben betaald op grond van artikel 150 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering op de consumenten rust.

---

[2] Zie voor de Kifid-lijn de uitspraken CvB Kifid 2019-005b, CvB Kifid 2021-0015 en CvB Kifid 2022-0036, te vinden op www.kifid.nl.
[3] Zie CvB Kifid 2021-0015.

Over welke periode is door de consumenten rente betaald?

3.4 De bank stelt dat er met betrekking tot krediet 1 in augustus 2009 een rentestop is doorgevoerd, met betrekking tot krediet 3 per april 2009 en met betrekking tot krediet 4 per februari 2010. De consumenten erkennen dat er vanaf 2012 geen rente meer in rekening is gebracht, maar betwisten dat er voor die tijd al sprake was van een rentestop.

3.5 Zoals hiervoor is overwogen, is het aan de consumenten om aan te tonen dat zij in de periode vóór 2012 rente hebben betaald over hun kredieten. Zij stellen dat uit de betaalde maandbedragen blijkt dat er wel degelijk rente in rekening is gebracht. Ter onderbouwing hiervan verwijzen zij naar rekeningafschriften uit 2005 en 2006. De bank stelt dat de maandbedragen zien op zowel aflossing als rente, zodat hieruit op zichzelf niet op te maken valt dat de consumenten rente betaalden.

3.6 Dit verweer slaagt. Uit de rekeningafschriften die door de consumenten zijn overgelegd blijkt niet dat de termijnbedragen alleen betrekking hadden op rente. Bovendien zien de rekeningafschriften op de periode 2005 en 2006. Tussen partijen is niet in discussie dat de consumenten in die periode nog rente betaalden. De rentestops zijn volgens de bank immers pas ruim daarna ingevoerd. De commissie kan dan ook aan de hand van rekening-afschriften uit 2005 en 2006 niet vaststellen dat door de consumenten over de jaren vanaf 2009 dan wel 2010 rente is betaald. Daarbij komt dat uit de berekeningen die de bank heeft overgelegd volgt dat het uitstaande saldo van de kredieten na het invoeren van de rentestops niet is opgelopen. Hieruit leidt de commissie af dat er dus ook geen rente in rekening is gebracht.

3.7 De consumenten hebben hiertegenover niets aangevoerd waaruit blijkt dat zij tussen 2009 dan wel 2010 en 2012 wel rente hebben betaald. Dit betekent dat het verweer van de bank slaagt en dat de bank het voordeel dat de consumenten hebben genoten van de rentestops in mindering mag brengen op eventueel te veel betaalde rente.

Gehanteerde rentepercentages tot aan de rentestop

3.8 De consumenten stellen dat de bank in de periode voorafgaand aan de rentestop is uitgegaan van onjuiste rentepercentages voor krediet 1 en 3, waardoor de berekeningen onjuist zijn. De consumenten hebben met betrekking tot krediet 1 een afschrift overgelegd van 21 februari 2005, waarin een effectieve jaarrente wordt genoemd van 8,9%. De bank gaat in haar berekening uit van een effectieve jaarrente van 5,73%. De consumenten hebben daarnaast een rekeningafschrift van 31 maart 2006 overgelegd met betrekking tot krediet 3. Hierop wordt een effectieve jaarrente genoemd van 8,7%. De bank gaat in haar berekening uit van een effectieve jaarrente van 5,83%. Volgens de bank wordt dit verschil veroorzaakt door een personeelskorting waar de consumenten recht op zouden hebben.

3.9 Dit verweer is door de bank echter niet onderbouwd. Dat sprake was van een personeels-korting blijkt nergens uit.

De commissie kan daarom niet vaststellen dat sprake was van een personeelskorting en zal daarom uitgaan van de rentepercentages zoals die zijn genoemd op de overgelegde rekeningafschriften. Dit leidt tot de conclusie dat de bank in haar berekening met betrekking tot krediet 1 en 3 is uitgegaan van onjuiste rentepercentages tot aan het moment dat de rentestop is ingevoerd.

3.10 Dit leidt echter niet tot de conclusie dat door de consumenten te veel aan rente is betaald. Zelfs als de bank op basis van de door de consumenten aangedragen rentepercentages een herberekening zou maken, dan ziet de commissie, gezien de rentestops en de afboekingen, niet in hoe dat tot een te veel betaald bedrag zou leiden. Met betrekking tot krediet 1 is vanaf augustus 2009 geen rente meer in rekening gebracht en is daarnaast een bedrag van € 11.766,10 afgeboekt. Met betrekking tot krediet 3 is sinds april 2009 geen rente meer in rekening gebracht en is een bedrag van € 34.945,64 afgeboekt. De bank mag deze voordelen in mindering brengen op de eventueel te veel betaalde bedragen. Gezien de hoogte van deze bedragen ziet de commissie niet in hoe dat tot een te veel betaald bedrag voor de consumenten zou leiden. Dit is door de consumenten ook verder niet onderbouwd.

3.11 Het voorgaande leidt ertoe dat niet is gebleken dat met betrekking tot kredieten 1,3 en 4 te veel rente is betaald. De vorderingen worden op dit punt dan ook afgewezen.

Hebben de consumenten ten aanzien van krediet 2 recht op compensatie?

3.12 De bank stelt zich op het standpunt dat de consumenten ten aanzien van krediet 2 een bedrag van € 37,23 te veel hebben betaald. De bank stelt echter dat zij dit bedrag niet hoeft uit te keren, omdat het bedrag te laag is om voor uitkering in aanmerking te komen. Dit verweer slaagt niet. De bank heeft niet toegelicht waarom zij bedragen onder de € 50,- niet hoeft uit te keren. Het gaat om een terugbetaling van bedragen die door consumenten te veel zijn betaald en de commissie ziet niet in waarom daarvoor een minimumbedrag zou moeten gelden. De bank dient dit bedrag dan ook aan de consumenten terug te betalen.

Conclusie

3.13 Gezien het voorgaande dient de bank een bedrag van € 37,23 aan de consumenten te voldoen. De vorderingen worden voor het overige afgewezen.

4. De beslissing

De commissie beslist dat de bank een bedrag van € 37,23 aan de consumenten vergoedt, binnen vier weken nadat deze beslissing aan partijen is verstuurd.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 oktober 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Artikel 150 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

De partij die zich beroept op rechtsgevolgen van door haar gestelde feiten of rechten, draagt de bewijslast van die feiten of rechten, tenzij uit enige bijzondere regel of uit de eisen van redelijkheid en billijkheid een andere verdeling van de bewijslast voortvloeit.